

gemeente
Zoetermeer

Stadspeiling 2019

Deelrapport stadstuinen en wijktuinen

Stadspeiling 2019

deelrapport

stadsboerderijen en wijktuinen

Zoetermeer, 1 mei 2020

Gemeente Zoetermeer
Afdeling Juridische Aangelegenheden & Bestuursondersteuning (JABO)
Onderzoek & Statistiek
Kaspar Bams

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Onderzoeksverantwoording	5
1.1. Inleiding	5
1.2. Steekproef en respons	5
1.3. Rapportage	5
2. Stadsboerderijen	7
2.1. Bezoek	7
2.2. Waardering	9
2.3. Belang	9
3. Wijktuinen	11
3.1. Bezoek	11
3.2. Waardering	12
3.3. Belang	13
Bijlage 1: Bevolking, steekproef en respons	15
Bijlage 2: Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	17
Bijlage 3: Vragenlijst	19
Bijlage 4: Rechte tellingen	21
Bijlage 5: Toelichtingen	23

Samenvatting

Stadsboerderijen

Van de respondenten heeft 44% in de twaalf maanden voorafgaand aan de enquête een bezoek gebracht aan een of meer van de Zoetermeerse stadsboerderijen. Dat zijn De Balijhoeve in Rokkeveen, Het Buitenbeest in Meerzicht en/of De Weidemolen in Oosterheem. Dat is een groter aandeel dan in de metingen van 2018 (42%) en 2017 (40%). De stadsboerderijen worden door alle leeftijden bezocht, maar het vaakst door 30 t/m 39-jarigen. Van de respondenten in deze leeftijdsgroep bezocht 65% een stadsboerderij.

Respondenten uit Oosterheem gingen het vaakst en respondenten uit het Centrum het minst vaak naar een stadsboerderij (61% versus 34%).

De stadsboerderijen krijgen van de bezoekers gemiddeld een 7,8 als rapportcijfer. Dat is gelijk aan de gemiddelde waarderingscijfers van 2017 en 2018.

Van alle respondenten vindt 86% het (zeer) belangrijk dat in Zoetermeer stadsboerderijen te vinden zijn. Van de respondenten van 30 t/m 49 jaar vindt meer dan 90% de aanwezigheid van stadsboerderijen belangrijk.

Wijktuinen

Van de respondenten heeft 25% in de twaalf maanden voorafgaand aan de enquête een bezoek gebracht aan een van de wijktuinen. Dat is een iets groter aandeel dan in de metingen van 2017 (20%) en 2018 (22%). Ook de wijktuinen worden door alle leeftijden bezocht, het vaakst door 30 t/m 39-jarigen en 60 t/m 69-jarigen. Ongeveer drie van de tien respondenten in deze leeftijdsgroepen bezochten een wijktuin. Als naar buurt/wijk wordt gekeken, blijkt dat respondenten uit De Leyens het vaakst (40%) een wijktuin bezochten.

De wijktuinen krijgen van de bezoekers gemiddeld een 7,8 als rapportcijfer. Dat is een iets lagere waardering dan in 2017 en 2018.

Van alle respondenten vindt 77% het (zeer) belangrijk dat in Zoetermeer wijktuinen te vinden zijn. Dat is een iets groter aandeel dan in de voorgaande metingen. De steun is het grootst in de leeftijdsgroepen 60-69 jaar. In deze leeftijdsgroep vindt 84 % het (zeer) belangrijk dat Zoetermeer wijktuinen heeft.

1 ■ Onderzoeksverantwoording

1.1. Inleiding

In september/oktober 2019 is in Zoetermeer de Stadspeiling¹ gehouden. De Stadspeiling is een enquête waarin over verschillende onderwerpen vragen worden gesteld aan inwoners van Zoetermeer van 18 jaar en ouder. Stadsboerderijen en wijktuinen was een van de onderwerpen en is voor de vierde keer opgenomen in de enquête. Opdrachtgever was de afdeling Samenleving.

1.2. Steekproef en respons

Voor de enquête onder volwassenen zijn drie niet overlappende steekproeven van 4.000 inwoners getrokken uit het bevolkingsbestand van de gemeente Zoetermeer. Deze personen waren op 1 september 2019 woonachtig in Zoetermeer en op die datum 18 jaar of ouder. Verder geldt dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een verpleeghuis, gevangenis of gezinsvervangend tehuis. Deze personen hebben per brief een uitnodiging gekregen om een vragenlijst in te vullen. Dat kon schriftelijk of digitaal. Eenmaal is een herinneringsbrief verstuurd. Van de 4.000 benaderde inwoners hebben er 1.068 minimaal één vraag over dit deelonderwerp beantwoord. De respons op dit onderwerp bedraagt daarmee 27%.

1.3. Rapportage

In de voorliggende rapportage worden de uitkomsten gepresenteerd. In bijlage 1 staat uitleg over de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de onderzoeksuitkomsten. In bijlage 2 staat een overzicht van de verdeling van de bevolking, steekproef en respons naar leeftijd en geslacht. Bijlage 3 bevat de vragen zoals gesteld in de enquête. In bijlage 4 zijn de resultaten in tabelvorm opgenomen. Bijlage 5 geeft toelichtingen die respondenten hebben gegeven.

---

¹ In 2018 is de jaarlijkse omnibusenquête onder 18-plussers en de tweejaarlijkse Jongerenpeiling onder 12 t/m 23-jarigen samengevoegd onder de naam Stadspeiling.

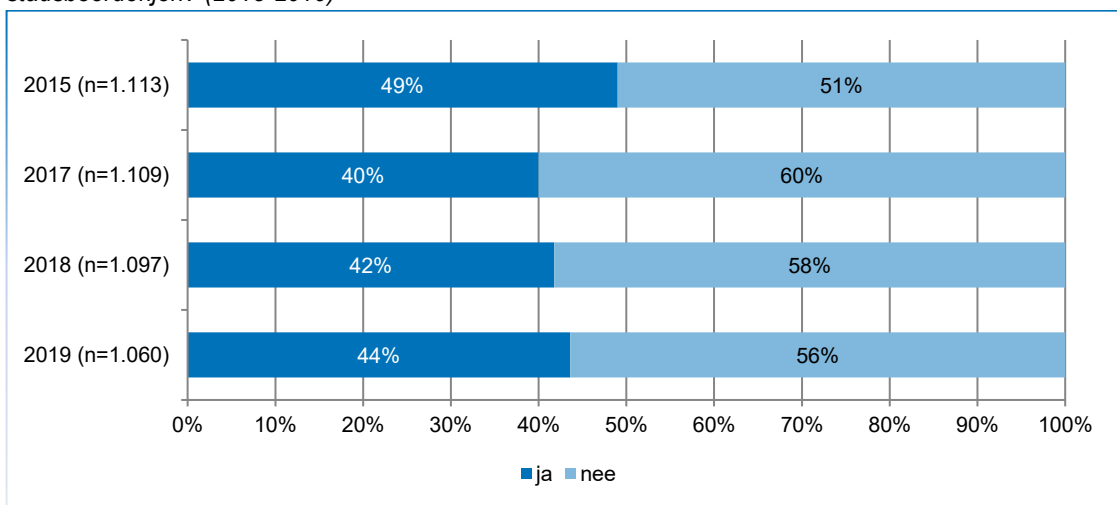
2. Stadsboerderijen

Zoetermeer heeft drie stadsboerderijen: De Balijhoeve in Rokkeveen, Het Buitenbeest in Meerzicht en De Weidemolen in Oosterheem. Een stadsboerderij wordt ook wel een kinderboerderij genoemd. Op de stadsboerderijen kan kennis worden gemaakt met dieren en het boerenbedrijf en er worden allerlei activiteiten georganiseerd.

2.1. Bezoek

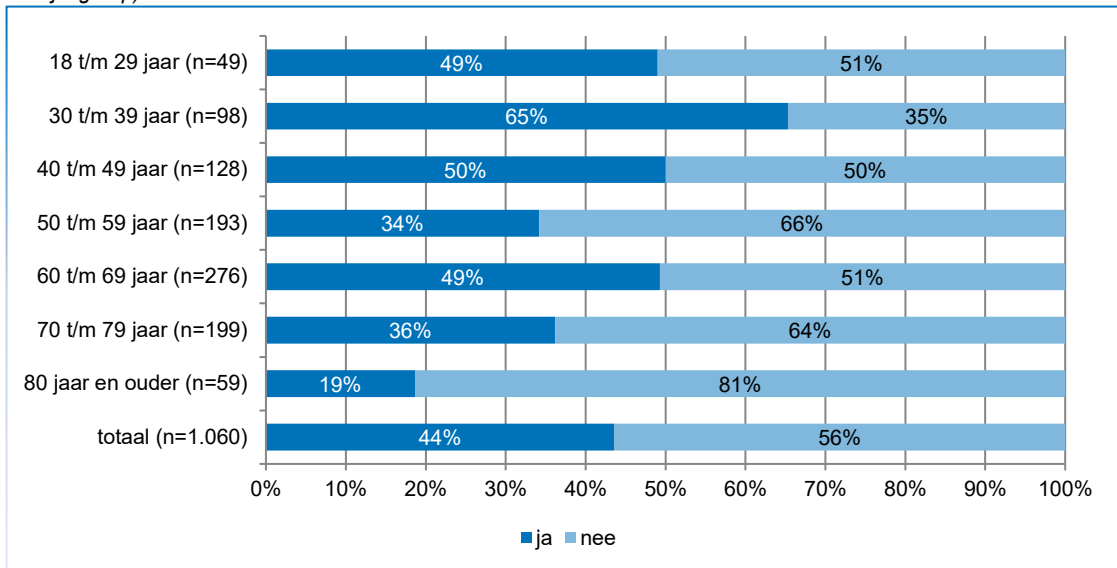
Van alle respondenten heeft 44% in de twaalf maanden voorafgaand aan de enquête een bezoek gebracht aan één van de stadsboerderijen. Dat is het grootste aandeel sinds de meting van 2017 (figuur 2.1).

Figuur 2.1 Heeft u in de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan een van de stadsboerderijen? (2015-2019)

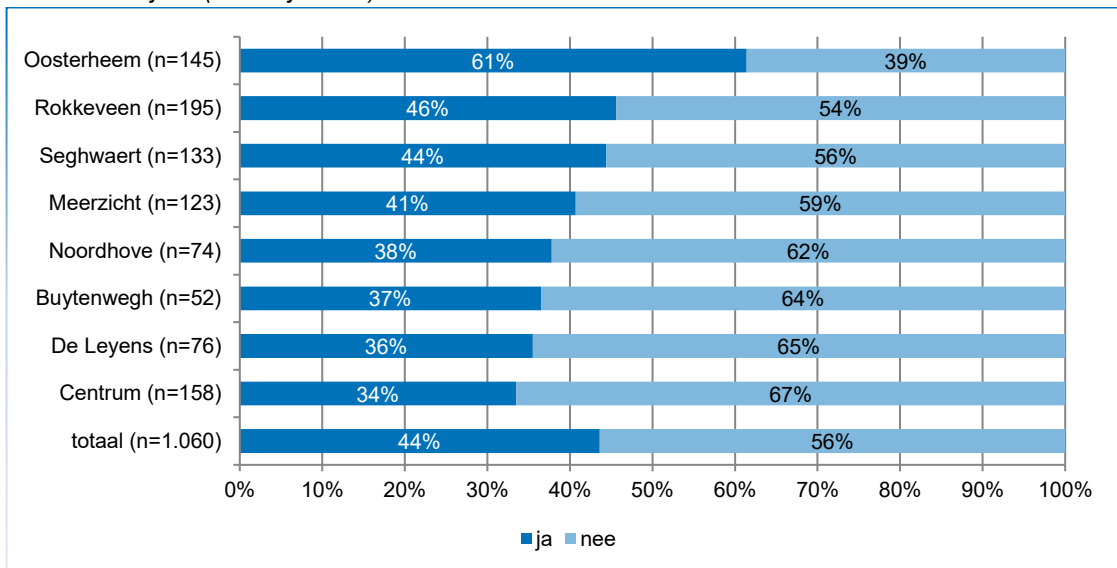
Als de resultaten naar leeftijd worden uitgesplitst, zijn grote verschillen te zien. Respondenten van 30 t/m 39 jaar geven het vaakst aan stadsboerderijen te hebben bezocht, namelijk 65% van hen geeft dat aan. Van de respondenten van 40 t/m 49 jaar en van 60 t/m 69 jaar heeft (ongeveer) de helft één of meer stadsboerderijen bezocht. Respondenten in de andere leeftijdsgroepen zijn minder vaak dan gemiddeld naar een stadsboerderij geweest (figuur 2.2).

Figuur 2.2 Heeft u in de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan een van de stadsboerderijen? (naar leeftijdsgroep)

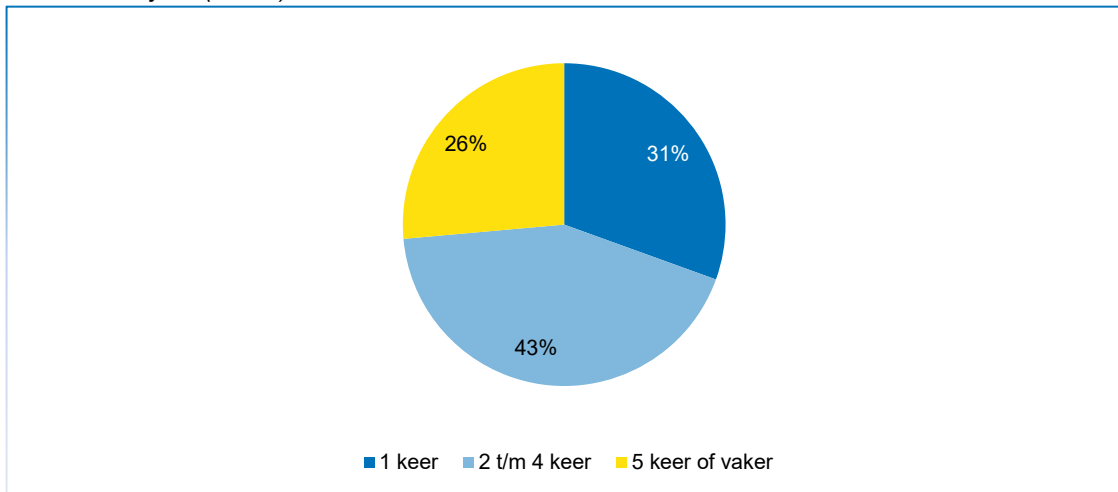
Van de respondenten uit Oosterheem heeft 61% een stadsboerderij bezocht. Dat is een veel groter aandeel dan in andere wijken of buurten (figuur 2.3).

Figuur 2.3 Heeft u in de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan een van de stadsboerderijen? (naar wijk/buurt)

Ongeveer drie op de tien respondenten die een stadsboerderij hebben bezocht in de afgelopen twaalf maanden deed dat éénmaal. Ruim een kwart (26%) ging 5 keer of vaker (figuur 2.4).

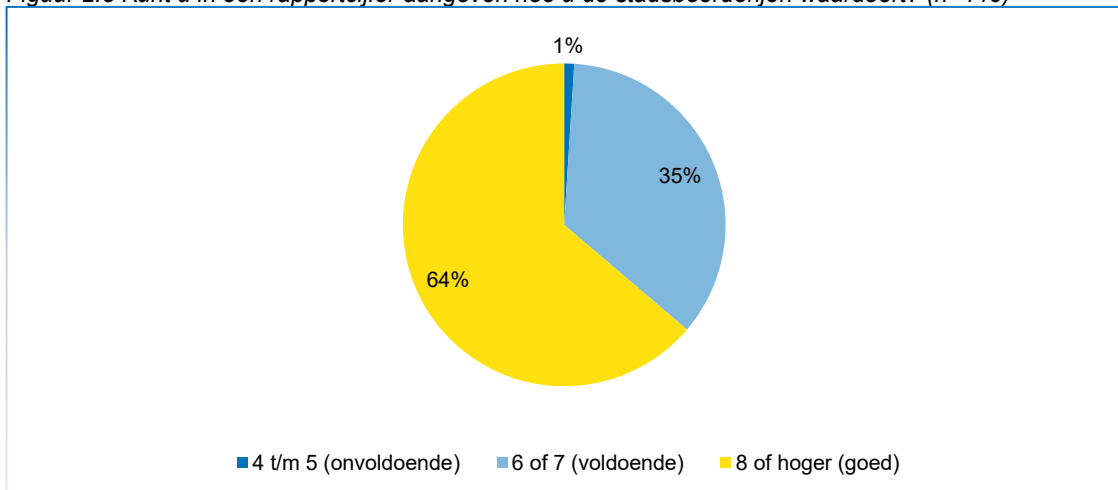
Figuur 2.4 Hoe vaak heeft u in de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan een van de stadsboerderijen? (n=462)

2.2. Waardering

Aan de respondenten, die één of meer stadsboerderijen bezochten, is gevraagd hun waardering te geven met een rapportcijfer. Een ruime meerderheid (64%) geeft een acht of hoger (figuur 2.5).

Figuur 2.5 Kunt u in een rapportcijfer aangeven hoe u de stadsboerderijen waardeert? (n=446)

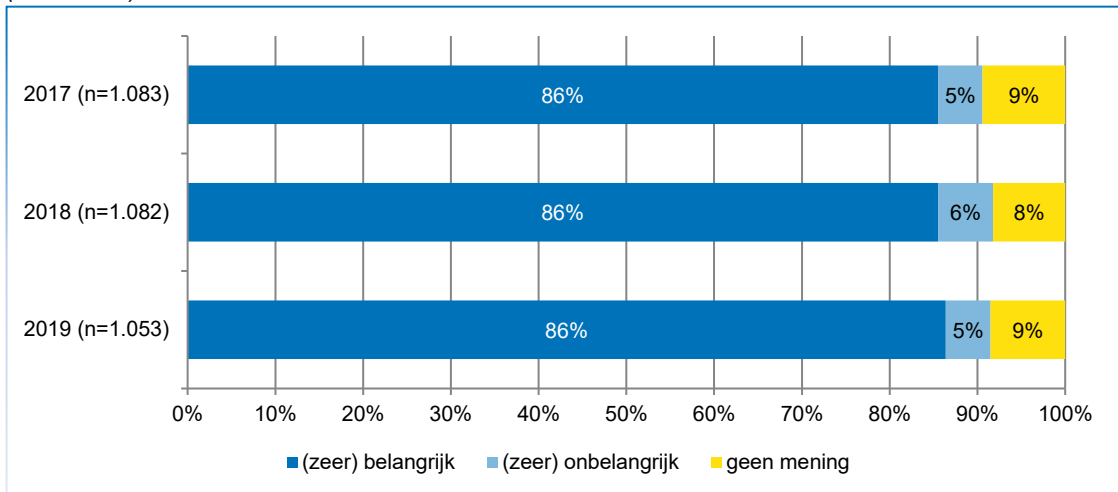
Het gemiddelde van de gegeven waarderingcijfers is **7,8**. Dat is gelijk aan de gemiddelde waarderingcijfers van 2017 en 2018.

In bijlage 5 worden de waarderingen toegelicht.

2.3. Belang

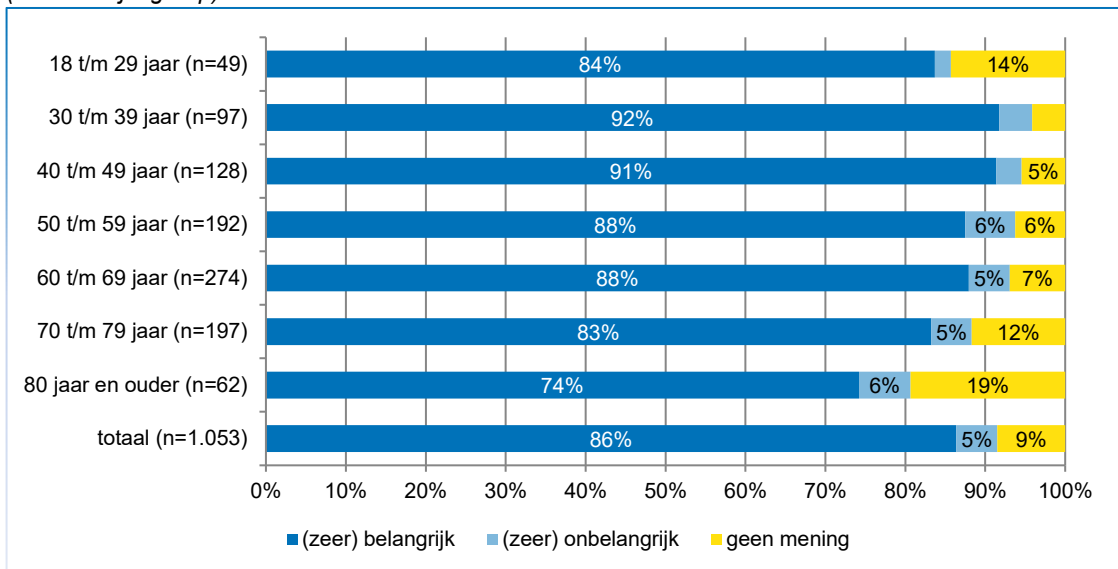
Aan alle respondenten is gevraagd in welke mate zij het (on)belangrijk vinden dat in Zoetermeer stadsboerderijen te vinden zijn. Volgens 86% is dat (zeer) belangrijk. Dat is een even groot aandeel als in de metingen 2017 en 2018 (figuur 2.6).

Figuur 2.6 Kunt u aangeven hoe belangrijk u het vindt dat in Zoetermeer stadsboerderijen te vinden zijn? (2017-2019)

Van de respondenten van 30 t/m 49 jaar vindt meer dan 90% de aanwezigheid van stadsboerderijen belangrijk (figuur 2.7).

Figuur 2.7 Kunt u aangeven hoe belangrijk u het vindt dat in Zoetermeer stadsboerderijen te vinden zijn? (naar leeftijdsgroep)

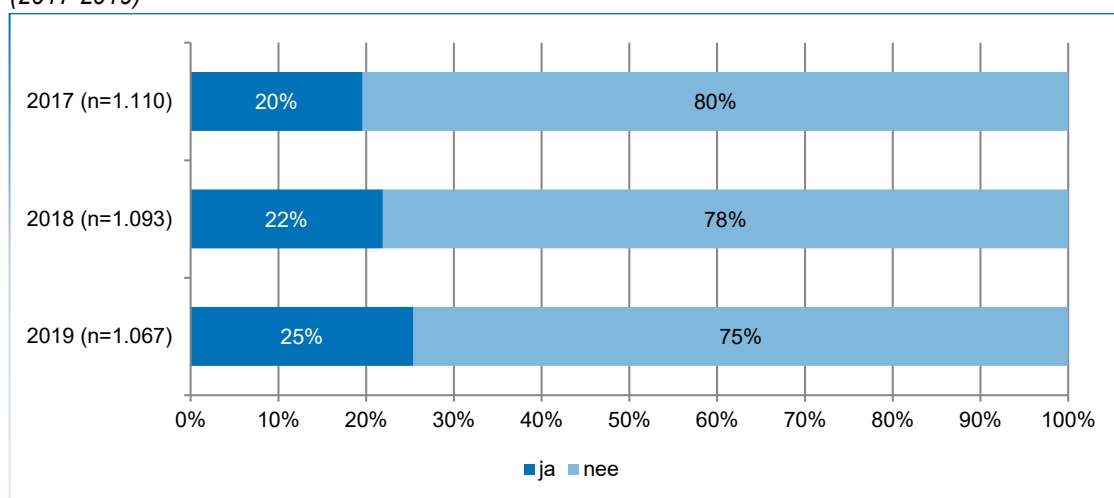
3. ■ Wijktuinen

In heel Zoetermeer zijn wijktuinen te vinden. Het doel van deze tuinen is om iedereen op een plezierige en leerzame manier in aanraking te brengen met de natuur. Elke wijk tuin heeft een eigen karakter.

3.1. Bezoek

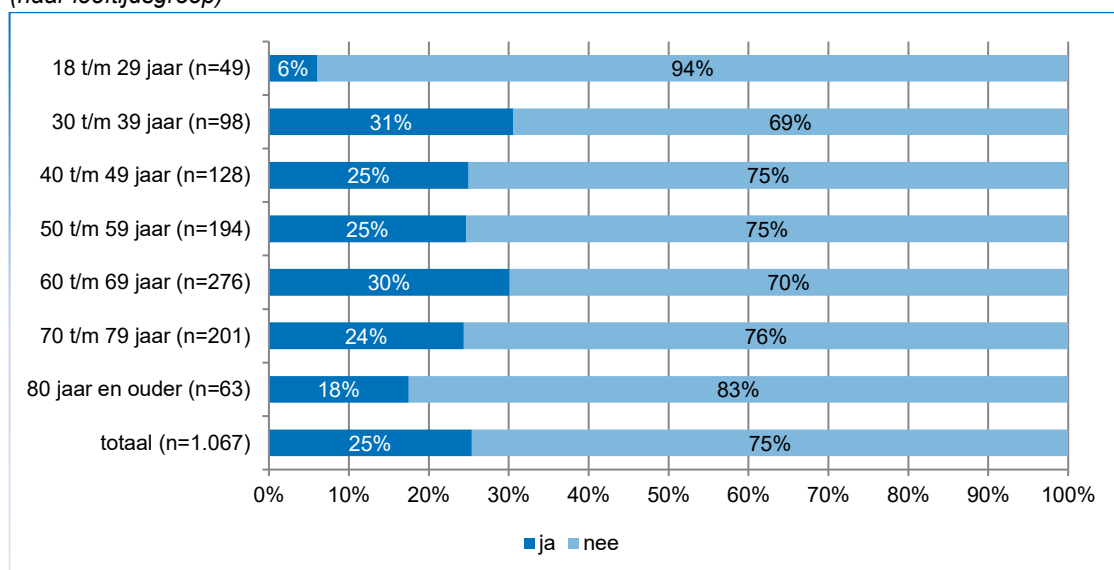
Een kwart van de respondenten heeft in de twaalf maanden voorafgaand aan de enquête een bezoek gebracht aan een van de wijk tuinen. Dat is een groter aandeel dan in de metingen van 2017 en 2018 (figuur 3.1).

Figuur 3.1 Heeft u in de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan een van de wijk tuinen? (2017-2019)

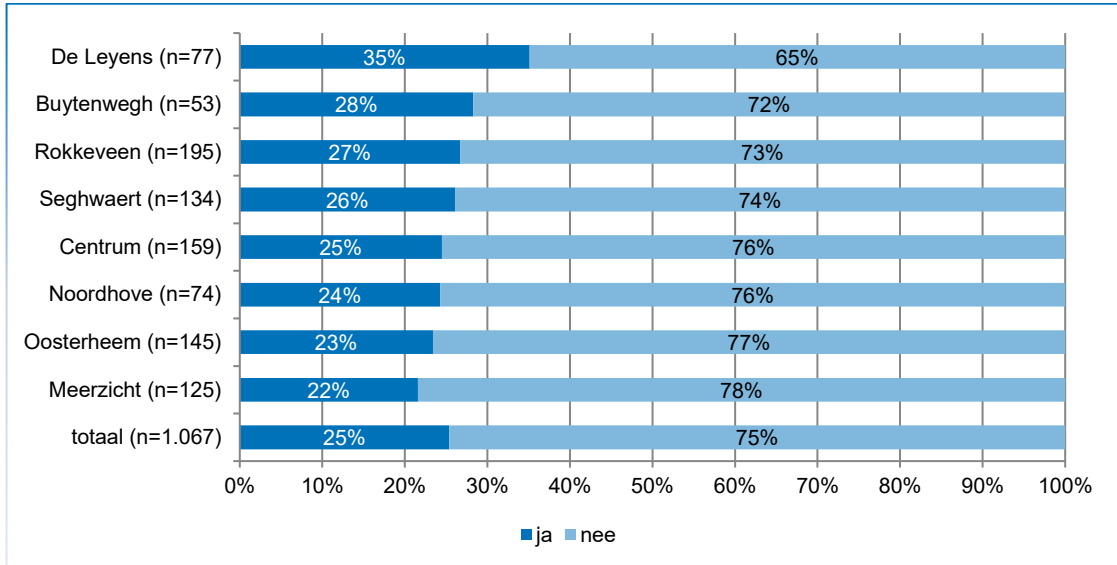
Respondenten in de leeftijdsgroep 30 t/m 39 jaar en 60 t/m 69 jaar bezochten het vaakst (respectievelijk 31% en 30%) de wijk tuinen (figuur 3.2).

Figuur 3.2 Heeft u in de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan een van de wijk tuinen? (naar leeftijdsgroep)

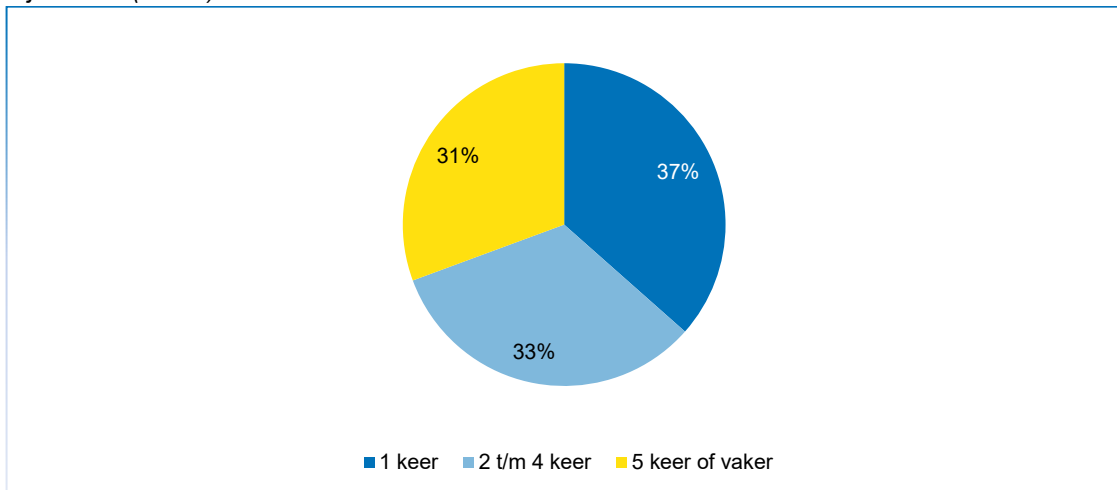
Als de antwoorden naar wijk/buurt worden uitgesplitst, blijkt dat respondenten uit De Leyens het vaakst (35%) een wijktuin hebben bezocht. In deze buurt ligt de wijktuin Zoete Aarde. Respondenten uit Meerzicht bezochten het minst vaak (22%) een wijktuin (figuur 3.3).

Figuur 3.3 Heeft u in de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan een van de wijktuinen? (naar wijk/buurt)

Van de respondenten die in de afgelopen twaalf maanden een wijktuin bezochten, deden ruim drie op de tien (31%) dat vijf keer of vaker (figuur 3.4).

Figuur 3.4 Hoe vaak heeft u in de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan een van de wijktuinen? (n=271)

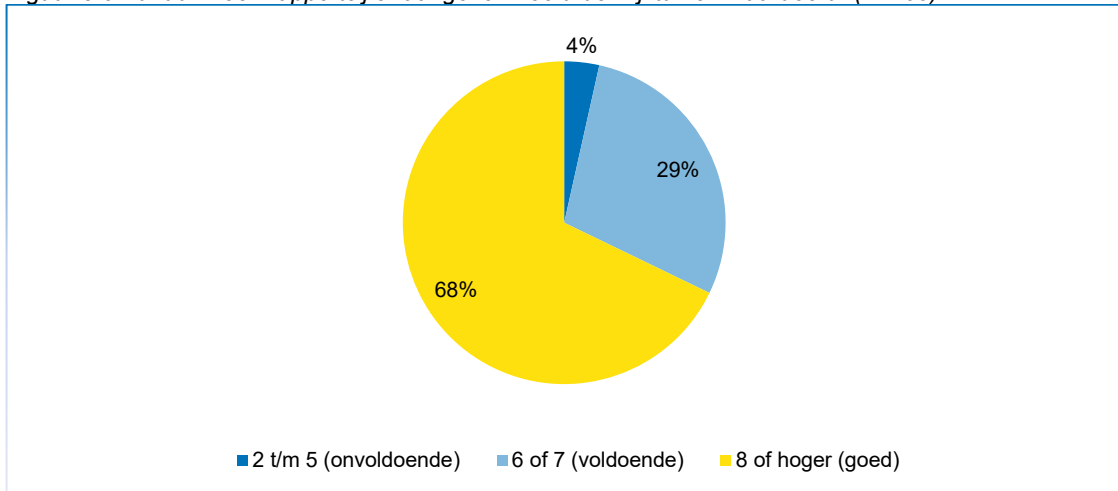

3.2. Waardering

Ook aan de respondenten, die aangaven een bezoek te hebben gebracht aan een van de wijktuinen, is gevraagd een waardering te geven via een rapportcijfer. Van deze respondenten geeft 68% een acht of hoger (figuur 3.5).

Figuur 3.5 Kunt u in een rapportcijfer aangeven hoe u de wijktuinen waardeert? (n=265)

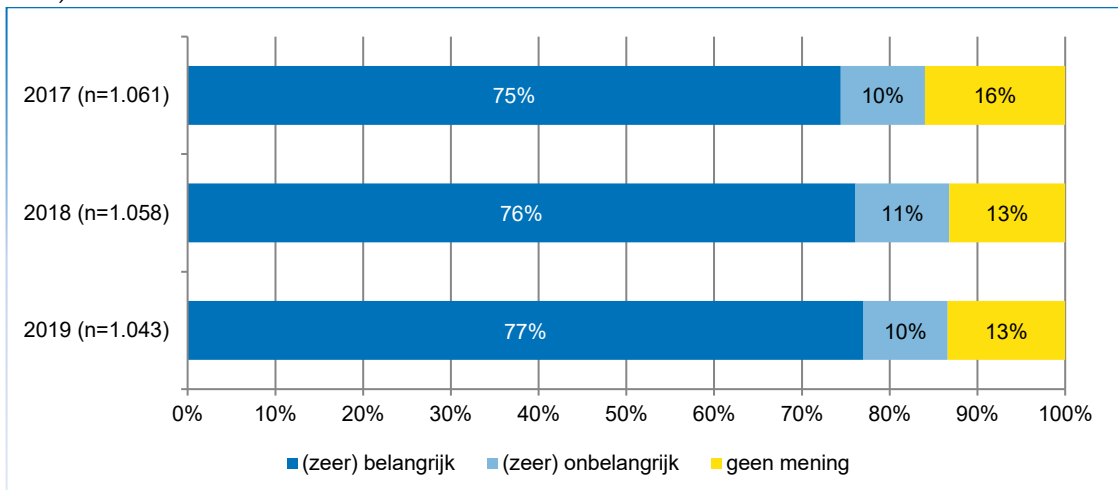
Het gemiddelde van de gegeven waarderingscijfers is een **7,8**. In 2018 was dat een 7,9 en in 2017 een 8,0.

In bijlage 5 worden de waarderingen toegelicht.

3.3. Belang

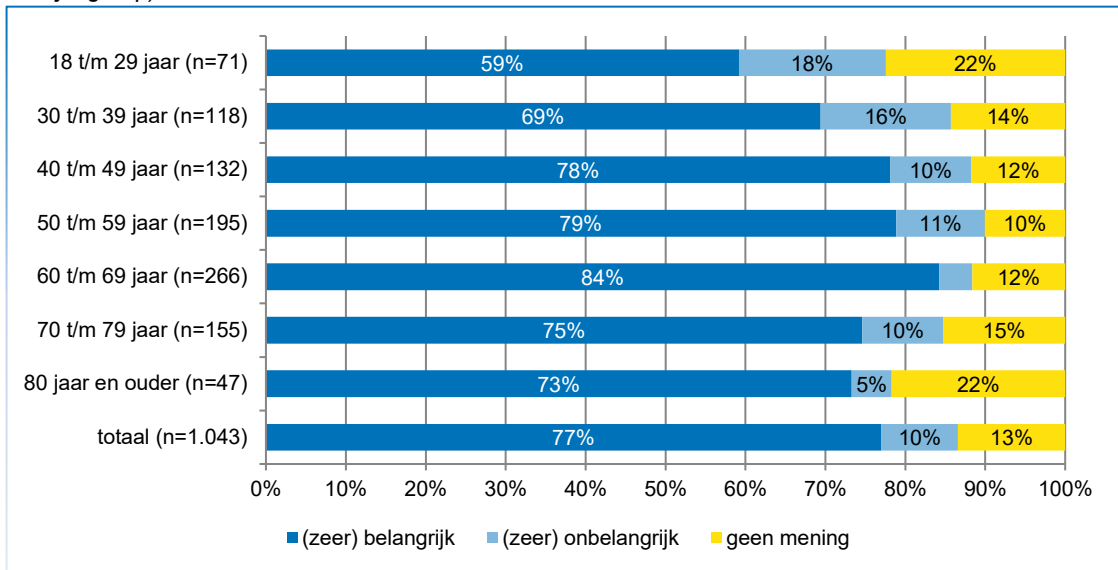
Evenals bij de stadsboerderijen is aan alle respondenten gevraagd in welke mate zij het (on)belangrijk vinden dat in Zoetermeer wijktuinen te vinden zijn. Volgens een ruime meerderheid van 77% is dat (zeer) belangrijk. Dat is een iets groter aandeel dan in de voorgaande metingen (figuur 3.6).

Figuur 3.6 Kunt u aangeven hoe belangrijk u het vindt dat in Zoetermeer wijktuinen te vinden zijn? (2017-2019)

De steun is het grootst in de leeftijdsgroepen 60-69 jaar. In deze leeftijdsgroep vindt 84 % het (zeer) belangrijk dat in Zoetermeer wijktuinen te vinden zijn (figuur 3.7).

Figuur 3.7 Kunt u aangeven hoe belangrijk u het vindt dat in Zoetermeer wijktuinen te vinden zijn? (naar leeftijdsgroep)

Bijlage 1: Bevolking, steekproef en respons

In de onderstaande tabel worden de Zoetermeerse bevolking (per 1 januari 2019), de steekproef (per 1 september 2019) en de respons van dit deelonderzoek vergeleken aan de hand van de kenmerken geslacht en leeftijd. In de tabel is te zien dat 18 tot en met 49-jarigen zijn ondervertegenwoordigd in de respons en respondenten van 60 jaar en ouder juist wat zijn oververtegenwoordigd. Ook zijn vrouwen wat oververtegenwoordigd.

Er is geen weging toegepast omdat niet zeker is dat daarmee de werkelijkheid beter wordt benaderd.

leeftijd	geslacht	bevolking	steekproef	respons
18 t/m 29 jaar	man	9,0%	8,3%	1,0%
	vrouw	8,7%	8,7%	3,7%
30 t/m 39 jaar	man	7,8%	7,7%	3,9%
	vrouw	8,1%	8,1%	5,7%
40 t/m 49 jaar	man	7,5%	7,6%	5,3%
	vrouw	8,3%	7,9%	7,5%
50 t/m 59 jaar	man	8,6%	8,3%	8,7%
	vrouw	9,5%	10,0%	10,8%
60 t/m 69 jaar	man	8,4%	8,9%	13,7%
	vrouw	8,7%	8,7%	14,0%
70 t/m 79 jaar	man	5,1%	5,3%	11,0%
	vrouw	5,5%	6,0%	8,8%
80 jaar en ouder	man	1,8%	1,9%	2,8%
	vrouw	2,9%	2,9%	3,1%
totaal	man	48,2%	47,9%	46,4%
	vrouw	51,8%	52,1%	53,6%
totaal		100%	100,0%	100,0%

Bijlage 2: Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op 1.068 respondenten uit de Stadspeiling 2019 die vragen hebben ingevuld over het onderwerp stadsboerderijen en natuurtuinen. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerse 18-plussers, kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van schattingen. Dit kan in de vorm van puntschattingen en intervallschattingen. Bij een puntschatting, dat wil zeggen een schatting in de vorm van één getal, ligt het voor de hand als benadering van de werkelijkheid de uitkomst uit de enquête te nemen. Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt dan aangenomen dat dit ook in de populatie 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan aanzienlijk worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen). Het is mogelijk, met behulp van statistische formules, de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

In onderstaande tabel is voor verschillende aantallen respondenten en voor verschillende percentages in de respons weergegeven wat de nauwkeurigheidsmarges zijn. Het gaat daarbij om de marges bij 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als de steekproeftrekking en het onderzoek vele malen zou worden herhaald, het berekende nauwkeurigheidinterval in minstens 95 van de 100 gevallen de werkelijke waarde zou bevatten.

Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)

aantal respondenten	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
50	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	2,1	2,8	3,2	3,5	3,5
900	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
1.068	1,8	2,4	2,7	2,9	3,0

Voorbeeld: Stel dat van alle 1.068 respondenten 30% opvatting A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie van Zoetermeeders van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,4 en 32,6%.

Bijlage 3: Vragenlijst

Vragen uit de Stadspeiling 2019 over het onderwerp stadsboerderijen en wijktuinen.

1. In Zoetermeer zijn drie stadsboerderijen: De Balijhoeve in Rokkeveen, Het Buitenbeest in Meerzicht en De Weidemolen in Oosterheem. Een stadsboerderij wordt ook vaak een kinderboerderij genoemd. Op de stadsboerderijen kunt u kennismaken met dieren en het boerenbedrijf en er worden allerlei activiteiten georganiseerd.

- a. Hoe vaak heeft u in de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan een van de stadsboerderijen?

1. niet één keer → ga naar vraag 2
 2. 1 keer
 3. 2 t/m 4 keer
 4. meer dan 4 keer

- b. Kunt u in een rapportcijfer aangeven hoe u de stadsboerderijen waardeert?

lage waardering hoge waardering geen

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	

- c. Eventuele toelichting:

Geef bijvoorbeeld aan wat volgens u verbeterd kan worden of wat u juist waardeert. Graag vermelden op welke van de bezochte stadsboerderijen uw toelichting betrekking heeft.

2. In heel Zoetermeer vindt u wijktuinen. Het doel van de tuinen is om op een plezierige en leerzame manier in aanraking te komen met de natuur. Elke wijktuin heeft een eigen karakter.

- a. Hoe vaak heeft u in de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan een van de wijktuinen?

1. niet één keer → ga naar vraag 3
 2. 1 keer
 3. 2 t/m 4 keer
 4. meer dan 4 keer

- b. Kunt u in een rapportcijfer aangeven hoe u de wijktuinen waardeert?

lage waardering hoge waardering geen

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

- c. Eventuele toelichting:

Geef bijvoorbeeld aan wat volgens u verbeterd kan worden of wat u juist waardeert. Graag vermelden op welke van de bezochte wijktuinen uw toelichting betrekking heeft.

3. Kunt u aangeven hoe belangrijk u het vindt dat in Zoetermeer stadsboerderijen en wijktuinen te vinden zijn?

	1 zeer belangrijk	2 belangrijk	3 onbelangrijk	4 zeer onbelangrijk	5 geen mening
- stadsboerderijen	☐	☐	☐	☐	☐
- wijktuinen	☐	☐	☐	☐	☐

Bijlage 4: Rechte tellingen

1a. Hoe vaak heeft u in de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan een van de stadsboerderijen?

	aantal	percentage
niet één keer	598	56,4
1 keer	141	13,3
2 t/m 4 keer	199	18,8
meer dan 4 keer	122	11,5
subtotaal	1.060	100,0
vraag niet beantwoord	8	
totaal	1.068	

b. Kunt u in een rapportcijfer aangeven hoe u de stadsboerderijen waardeert?

	aantal	percentage
1	-	-
2	-	-
3	1	0,2
4	2	0,4
5	2	0,4
6	25	5,6
7	132	29,6
8	201	45,1
9	65	14,6
10	18	4,0
subtotaal	446	100,0
geen oordeel	9	
vraag niet beantwoord	17	
niet van toepassing	606	
totaal	1.068	

gemiddeld rapportcijfer: 7,8

2a. Hoe vaak heeft u in de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan een van de wijktuinen?

	aantal	percentage
niet één keer	796	74,6
1 keer	99	9,3
2 t/m 4 keer	89	8,3
meer dan 4 keer	83	7,8
subtotaal	1.067	100,0
vraag niet beantwoord	1	
totaal	1.068	

b. Kunt u in een rapportcijfer aangeven hoe u de wijktuinen waardeert?

	aantal	percentage
1	-	-
2	2	0,8
3	1	0,4
4	2	0,8
5	4	1,5
6	13	4,9
7	63	23,8
8	119	44,9
9	44	16,6
10	17	6,4
subtotaal	265	100,0
geen oordeel	4	
vraag niet beantwoord	2	
niet van toepassing	797	
totaal	1.068	
gemiddeld rapportcijfer: 7,8		

3. Kunt u aangeven hoe belangrijk u het vindt dat in Zoetermeer stadsboerderijen te vinden zijn?

	aantal	percentage
zeer belangrijk	360	34,2
belangrijk	550	52,2
onbelangrijk	25	2,4
zeer onbelangrijk	28	2,7
geen mening	90	8,5
subtotaal	1.053	100,0
vraag niet beantwoord	15	
totaal	1.068	

Kunt u aangeven hoe belangrijk u het vindt dat in Zoetermeer wijktuinen te vinden zijn?

	aantal	percentage
zeer belangrijk	249	23,9
belangrijk	554	53,1
onbelangrijk	68	6,5
zeer onbelangrijk	32	3,1
geen mening	140	13,4
subtotaal	1.043	100,0
vraag niet beantwoord	25	
totaal	1.068	

Bijlage 5: Toelichtingen

Toelichting vraag 1: Kunt u in een rapportcijfer aangeven hoe u de stadsboerderijen waardeert?

Rapportcijfer 2-5

- De Balij. Ik zie geen nut en noodzaak voor een boerderij in de stad. Kost bovendien veel geld. De Balijhoeve is in mijn ogen een troep.
- Heeft totaal geen boerderij uitstraling, Meer kleine dieren + vogelachtige soorten, dan koeien - paarden - varkens.
- Niets educatief bv. speurtocht, weinig personeel waar je iets kan vragen. Geen gezond eten en drinken. Weinig bewegingsspeeltoestellen.

Rapportcijfer 6-7

- Balijbos moet nodig gerenoveerd worden.
- Balijbos. Speeltoestellen in donkere hoek onder bomen. Veel water in omgeving.
- Balijhoeve grotere speeltuin met terras.
- Boerderij mag groter. Meer dieren. Mooier maken (b.v. planten, brug, sloot, water).
- Buitenbeest vriendelijk personeel. Ruimte voor personeel zou groter moeten zijn.
- Buitenbeest: catering zou uitgebreider kunnen. Verder leuke kinderboerderij met naast de dieren ook veel speelmogelijkheden Balijhoeve: ook hier zou uitgebreidere catering fijn zijn Wel fijn dat er terrastafeltjes zijn. Leuk speelgedeelte. Niet al te veel dieren
- De Balijhoeve is hard aan renovatie toe. Volgens mij staat dit ook te gebeuren in de (nabije) toekomst.
- De Balijhoeve is leuk om te bezoeken. Het kan echter wel een opknapbeurt gebruiken. De verscheidenheid aan dieren en de knuffelhoek is erg leuk voor de (klein)kinderen.
- De Balijhoeve is nogal rommelig.
- De Balijhoeve ziet onverzorgd uit, voornamelijk binnen het gebouw.
- De Balijhoeve, dieren moeten vaker naar buiten, meer dieren voor de kleintjes en véél beter onderhoud (ga eens kijken bij Delftse hout).
- De Balijhoeve: ziet er troosteloos uit. Weinig dieren.
- De speeltuin in Rokkeveen misschien iets verbeteren, ziet er niet echt fris uit.
- De Weidemolen. Ik vind dat er weinig dieren zijn dat kan best wat meer zijn.
- Faciliteiten kunnen beter. Bij de Weidemolen geen horecagelegenheid. Buitenbeest erg leuk.
- Genoeg te beleven voor kinderen.
- Goed te zien dat er eindelijk wat vernieuwing is bij de stadsboerderij Balijhoeve.
- Her is een "knuffelboerderij". Heeft weinig meer van doen met het boerenbedrijf van heden. Romantiserend en weinig educatief.
- Het Buitenbeest in Meerzicht.
- Het Buitenbeest maakt een onverzorgde indruk.
- Het Buitenbeest meer levendig houden. Dit is belangrijk voor kinderen.
- Het Buitenbeest, er wordt slecht op de dieren gelet. Kinderen rennen achter de dieren aan, pesten ze en niemand zegt er iets van.
- Het Buitenbeest, Meerzicht.
- Horeca Buitenbeest het is er niet.
- Iedereen doet zeer z'n best. Toch is het algehele onderhoud naar een hoger peil te trekken!
- Ik had me aangemeld als vrijwilliger, waar ik nooit wat op gehoord heb.
- Ik vind het gebouw mooi.
- In Oosterheem. Zie amper personeel en vind de dieren niet gelukkig overkomen.
- Koeien zijn er niet - staan in de wei" waar".
- Leervermaak voor kleine kinderen.
- Leuk voor echt het kleine kind tot 4 à 5 jaar.

- Liep er toevallig langs tijdens een wandeling, viel me op dat kinderen het er zo erg naar hun zin hebben.
- Meer activiteiten voor kinderen en volwassenen.
- Meer beweging activiteiten. Voldoende soorten.
- Meer etenswaar, ei/ melk etc.
- Naar Weidemolen geweest i.v.m. schooltuinen. Aardige mensen.
- Niet zoals 't Geertje.
- Oosterheem, hier hebben we zelf de beesten water gegeven i.v.m. warmte, droogte. Beesten hadden niets was op een zondag in de vakantieperiode.
- Parkeergelegenheid te weinig.
- Slechte terrassen.
- Te commercieel geworden.
- Weidemolen: horeca gebrekkig, geen uitnodigende ontmoetingsplek voor buurtbewoners, onvoldoende overkapping op terras. Vergaderruimte ongeschikt wegens lawaaioverlast.
- Weidemolen: vaak zijn de stallen niet optimaal schoon om te lopen en ik vind er weinig uitstraling. Buitenbeest: veel aandacht voor de dieren.
- Weidemolen. Saaie uitstraling. Dieren wel erg lief.

Rapportcijfer 8-10

- Algemeen: stadsboerderijen zijn heel belangrijk om kinderen in aanraking te brengen met dieren. Zeker als ze in een stad wonen waar ze geen of slechts een kleine tuin hebben waar het houden van dieren onmogelijk is.
- Alles dat ons "dichter bij de natuur brengt" is prachtig en nuttig.
- Balijhoeve -> altijd fijn om hier te komen. De Weidemolen was op een dag "helemaal" verlaten, dat was raar.
- Balijhoeve iets meer dieren.
- Balijhoeve ongezellig en donker. Weidemolen superleuk en gezellig: zeer jammer dat het restaurant dicht is.
- Balijhoeve: koffie kan beter.
- Balijhoeve: leuke mix van grote en kleinere dieren.
- Balijhoeve: makkelijker maken dat kinderen kunnen meehelpen.
- Balijhoeve: vaker grasmaaien voor de kinderspeelplaats.
- Belangrijk voor de kinderen. Om kennis op te doen, en ook dieren lief te hebben.
- Betere parkeerruimte.
- Betreft Buitenbeest: niet te druk/groot, variatie aan dieren, contact met kleinere dieren (cavia, geit, konijn). Prima voor m'n kinderen.
- Bij de Weidemolen geweest i.v.m. de schooltuin van onze zoon (9).
- Boerderij Buitenbeest is uitstekend en vlakbij onze woning, er zou meer parkeerruimte beschikbaar kunnen zijn. Verder zijn alle kinderboerderijen erg goed in alle opzichten.
- Buitenbeest blijft geweldig.
- Buitenbeest en Balijhoeve.
- Buitenbeest veel loslopende dieren, geeft veel poep op de grond. Weidemolen restaurant vaak dicht.
- Buitenbeest, Balijhoeve en Weidemolen. Ieder is bijzonder. Leuke dieren, dichtbij, mooie plek voor oud en jong. Houden deze voorziening!
- Buitenbeest, Meerzicht.
- Buitenbeest. Ademt nog de nostalgische sfeer van een ouderwetse boerderij.
- Buitenbeest: geweldig, leuk opgezet met dieren, springkussen en binnenverblijf voor kinderen allerlei activiteiten en ook gelegenheid om een feestje te geven. Heel netjes.
- Buitenbeest: veiligheid, vooral bij het water.
- De Balijhoeve - achterstallig onderhoud.

- De Balijhoeve in Rokkeveen. Onze kleinzoon vindt het geweldig! Veel te zien en vooral veel te doen voor hem.
- De Balijhoeve in Rokkeveen; hier spelen de kinderen graag.
- De Balijhoeve, met kleinkinderen.
- De Balijhoeve: een schommel erbij, maar verder kunnen de kinderen fijn met de dieren spelen.
- De kleinkinderen vinden het geweldig.
- De massale drukte bij Het Geertje kan wel verbeterd worden. Met de auto wil je er dan echt niet komen. De andere hebben hier minder last van.
- De weidemolen in Oosterheem is een ruim opgezette stadsboerderij.
- De Weidemolen Oosterheem.
- De Weidemolen vind ik fantastisch: altijd veel te doen, schoon en netjes, jammer van de horeca die niet loopt. De andere stadsboerderijen vind ik altijd een beetje viezig overkomen, daar ga ik liever niet naar toe.
- De Weidemolen: goede plek om te verpozen en mee genieten van het aanbod. Er is een bescheiden kantine waar dranken (warm + koud) en lunch. Ook gunstig om te lezen en stukken te schrijven.
- Dicht bij de dieren. Speeltuin.
- Eigenlijk zijn er te weinig van dit soort plekken.
- Er worden leuke dingen georganiseerd voor kinderen en mijn kinderen vinden het verzorgen van de dieren leuk.
- Er zit wel verschil tussen de boerderijen. Ik vind de boerderij Buitenbeest, wat verouderd en vies. Kinderboerderij mag wat vies zijn, maar doordat het door de bomen zo donker is valt het meer op.
- Extra tip: hoe betrekken we kinderen als ze iets ouder worden, door ze te laten helpen op de stadsboerderij?
- Fijn dat er horeca bij was (Weidemolen).
- Goede manier om voor kinderen met dieren in aanraking te komen.
- Heeft betrekking op speelboerderij Het Buitenbeest.
- Heel goed dat kinderen kennis kunnen maken met dieren. Alleen jammer dat ze niet doorhebben dat die leuke dieren 's avonds op hun bord liggen. Voorlichting zou goed zijn.
- Heerlijke, natuurlijke speelplek voor de kinderen waar ze niet alleen de dieren kunnen zien, maar ook heerlijk mee kunnen knuffelen en aaien.
- Het Buitenbeest in Meerzicht is top. Veel te zien en te doen voor kinderen. Er worden daar leuke activiteiten georganiseerd. De andere twee boerderijen ken ik niet.
- Het Buitenbeest is door de jaren heen veranderd, en meer leuke activiteiten is er te doen voor de kinderen, zoals met Pasen.
- Het Buitenbeest.
- Het Buitenbeest: mooi opgezet voor kinderen om lekker te spelen. Iedereen kan in en uit lopen en zich vermaken.
- Het Buitenbeest: onderhoud en de verzorging van de boerderij kan wat beter zowel opstalling + de dieren zelf.
- Het Buitenbeestje heeft naast kinderboerderij ook activiteitscentrum en speeltuin, Ik mis dat bij de Weidemolen.
- Ideale plekken om de kinderen op een speelse manier kennis te laten maken met de natuur, de dieren en het boerenbedrijf. Heeft betrekking op de Balijhoeve en het Buitenbeest.
- Iedere boerderij heeft weer iets anders.
- Ik ben er 1x met mijn kleinkinderen geweest en vond het erg leuk en leerzaam voor de kinderen.
- ik ben kortgeleden bij de stadsboerderij bij het Balijbos geweest, een kort bezoek en dat zag er goed uit.

- Ik ga altijd naar de Balijhoeve. Ligt tegen het bos aan en is heerlijk om even bij te komen. Er waren ooit plannen om het uit te breiden en er ook een fruitgaard of meer dieren te laten zien. Nooit meer iets van gehoord. Halloween mag er ook weer terug.
- Ik ga met mijn kleinkinderen naar Geertje boerderij en is superleuk.
- Ik kom alleen op het Buitenbeest.
- Ik waardeer alle drie boerderijen excellent.
- Ik waardeer dat dieren dichtbij te bekijken zijn en dat er speeltoestellen zijn.
- Ik waardeer de mensen die daar werken.
- In de "kale" wijk Oosterheem waar je alleen maar honden ziet, is het erg belangrijk voor kinderen om in aanraking te komen met verschillende dieren.
- In Oosterheem vind ik de horecagelegenheid een heel goede voorziening. Op de Balijhoeve de horeca verbeteren.
- ingang Belvederebos bij Buitenbeest is enorme verbetering.
- Kinderen zijn er dol op, ik zelf heb er minder mee.
- Knusheid van de boerderij met uitbreiding (speel en activiteitengedeelte) van het Buitenbeest waardeer ik erg.
- Laten in de media vermelden de geboorte van de dieren, Prachtige ligging bij Balijhoeve.
- Leuk en leerzaam voor de (klein)kinderen.
- Leuk en leerzaam voor kinderen.
- Leuk voor de jongste jeugd.
- Leuk voor kinderen en educatief.
- Leuke omgeving en vooral gericht op kinderen.
- Leuke speeltuin waar kinderen veilig kunnen spelen.
- Meer (deskundig) personeel.
- Meer aanbod voor iets grotere kinderen (7 - 11 jaar) b.v. interactieve toepassingen rondom de natuur.
- Meer natuurlijke beplanting Balijhoeve.
- Meer speeltuin toestellen voor de peuters.
- Meer verschillende soorten dieren in het Buitenbeest.
- Meerzicht leuk: cavia's aaien/ kan beter: toezicht op cavia's.
- Meerzicht.
- Meerzicht. Nabij woningen, veel gebruik.
- Meerzicht. Zeer leuk en leerzaam voor kleine kinderen. Met name doordat je de kalkoenen en kippen kan voeren.
- Mijn kinderen zijn nu puber maar ben jaren met ze naar de drie Stadsboerderijen geweest. Voor mensen met weinig geld een echt (gratis) uitje met de kinderen. Ook echt een rustpunt in de wijk met soms in het weekend leuke activiteiten. Het Buitenbeest op de Voorweg was echt onze favoriet, zeker omdat je ook via een bruggetje bij het nieuwbouw gedeelte kon komen voor leuke activiteiten. De Weidemolen in Oosterheem stond op plaats twee, en vanwege de ligging zo nu en dan bij de Balijhoeve.
- Niet direct verbeteringen doorvoeren, volgens mij de educatie doelstelling ruim voldoende.
- Ontspannen op alle boerderijen.
- Ontzettend leuk alle drie. Vroeger ook vrijwillig gewerkt bij het Buitenbeest. Nu nog leuk om met de kinderen heen te gaan.
- Oosterheem, geen bijzonderheden.
- Op het Buitenbeest vind ik het erg gevaarlijk dan speelt hij aan het water ligt geen zicht is.
- Open karakter Buitenbeest.
- Prima voor de kids.
- Renovatie van de Balijhoeve.
- Speelboerderij is erg leuk.

- Stadsboerderijen zijn leuk voor kinderen en volwassenen als je even een stukje gaat wandelen bij mooi weer. Belangrijk is ook dat de dieren goed worden verzorgd, anders sluiten. Welzijn van de dieren moet voorop staan.
- Terras bij de Balijhoeve.
- Toegankelijk. Leuke activiteiten voor kinderen.
- Toegankelijkheid en vriendelijke mensen.
- Toezicht, gelet op agressie van kinderen.
- Veel variatie - goede gebruiksmogelijkheden.
- Vooral Weidemolen en Buitenbeest zijn aantrekkelijk. Door de horeca en extra's voor de jeugd.
- Vriendelijke sfeer, goede verzorging dieren. Buitenbeest.
- Wat ik erg waardeer is dat er elke wijk binnen Zoetermeer een stadsboerderij is. Het Balijbos vinden wij het leukst. Zeker nu met het vernieuwde speelbos.
- Wat ik erg waardeer is de horecagelegenheid en de mogelijkheid tot toilet gebruik. Helaas is die in Oosterheem nu dicht = groot nadeel.
- We hebben het Buitenbeest bezocht i.v.m. dagopvang. Oase van rust in de grote stad. Veel te zien aan natuur, leuk aangelegd.
- Weidemolen heel laagdrempelig voor onze kleinkinderen.
- Weidemolen Oosterheem- goed bereikbaar- dichtbij huis- overzichtelijk- lage drempel-netjes.
- Weidemolen, educatief.
- Weidemolen.
- Weidemolen.

Geen oordeel

- Alleen bezocht als stemlocatie.
- Dat het toegankelijk is voor iedereen. Je kan helpen met dieren voeren etc.

Toelichting vraag 2: Kunt u in een rapportcijfer aangeven hoe u de wijktuinen waardeert?

Rapportcijfer 2-5

- Al geheel tegenvallen.
- Helaas heb ik alleen de stadstuin bij het Stadshart bezocht. Het is mij bekend dat hier een verbeterplan voor ligt.
- Onderhoud regelmatig.
- Seghwaert park - onderhoud sloot – kroos.
- Slecht groenonderhoud.

Rapportcijfer 6-7

- Betreft Rokkeveen, in seizoen 2018 huurde ik daar een stukje (naast de schooltuinen). Vanaf de zomervakantie woekert op de schooltuinen het onkruid, heeft z'n weerslag op de tuintjes daarnaast.
- De Dobbe en Wilhelminapark. Controle over de hondenuitlaat.
- Hof van Seghwaert: aanwezigheid van bescheiden hut met koffie of thee. Faciliteiten (voor rustpauze) en eigen toilet mogelijkheid zou al voldoende zijn.
- Meer bruggetjes en bankjes in Noordhove tuin.
- Meer info.
- Meer zit plaatsen misschien in sommige plekken.
- Meerzicht: geen idee.
- Niet genoeg zitplaatsen.
- Verlichting en onderhoud.

- Wijktuin Rokkeveen. Toegangshek verbeteren. Vrijwilligers moeten beter onderhouden en er beter op toezien dat onkruid in de tuinen verwijderd wordt.
- Wijktuinen Voorweg en Meerpolder. Verbetering moet komen t.a.v. schoon drinkwater en toiletvoorziening.
- Zag er mooi onderhouden uit
- Zoete Aarde Buitenweg-Leyens: sanitaire voorziening voor ouderen moeilijk toegankelijk.

Rapportcijfer 8-10

- Algemeen: waardering voor groen/natuur en brengt mensen bij elkaar. Hierdoor ook meer fauna.
- Als u met wijktuinen bedoeld Natuurtuin Westerpark en libellenreservaat dan is de ervaring positief. Wat wel vervelend is bij libellenreservaat dat er een fietspad doorheen loopt waar ook brommers mogen rijden. Het gebeurt ieder geval veel (en hard) en dat is niet prettig. Past totaal niet naast dit natuurgebied.
- Balijbos op werkdagen, een heerlijke oase van rust en stilte.
- Ben vrijwilliger bij het Buitenbeest. De schooltuin is heel goed om de kinderen te laten zien hoe de groentes groeien.
- Betreft "wijktuin" in Westerpark met rondleidingen, Bijzonder: niveauverschil waters.
- Bij Rokkeveen werken heel graag met kinderen. De vrijwilligers zijn lief en enthousiast.
- Broekwegzijde en Gaardedreef (Hof van Seghwaert).
- Broekwegzijde en Perenboomgaard Seghwaert.
- Broekwegzijde.
- Contact, lokale producten zoals honing, groente & fruit.
- Dat er bij het begin vermeld werd dat er in de tuin processierups was.
- De Leyens. Veel lieve vrijwilligers.
- De Leyens: perfecte ruimte voor betrokkenheid van burgers.
- De verzorging is goed geregeld. Mooi!
- Even in het groen zijn en genieten van bloemen planten kruiden bomen en bosschages is een welkome aanvulling op een leven in de Randstad. Vooral onderhouden en uitbreiden.
- Gekapte bomen worden niet altijd vervangen. Bestrating is soms onplezierig oneffen.
- Geweldig hoe de buurt betrokken wordt bij de activiteiten van de wijktuin. De voorlichtingsfunctie voor scholieren is geweldig. De evenementen die deze tuinen verzorgen zijn super. Eerlijk gezegd heb ik dit jaar pas echt de wijktuinen ontdekt. Ik ga er zeker vaker langs.
- Goed antwoord, goed onderhoud.
- Goed bijhouden! Overlast van jongeren in de avond! Oosterheem.
- Graag wil ik aparte wijktuinen voor hondenpoep.
- Heerlijk wandelen.
- Het authentieke mag nooit verloren gaan, ik ben er trots op!
- Het is bijzonder dat we dit hebben zeker ook de schooltuinen.
- Hof van Seghwaert is een fijne plek en moet elke dag op vaste tijden open zijn, zodat het laagdrempelig wordt voor mensen om de tuin bezoeken.
- Hof van Seghwaert is geweldig. Kinderen van scholen helpen mee met peren plukken.
- Hof van Seghwaert is leuk! Veel te doen en lieve mensen.
- Hof van Seghwaert, fijne mensen, mooie plek, stilteplek is fijn, maandelijkse eetmoment is leuk.
- Hof van Seghwaert, prachtige groene ontmoetingsplek.
- Ik had een kind in groep 5 met een schooltuin, bij het Buitenbeest, hiervoor ging ik mee als begeleider en op de openavond zijn wij er geweest. Ik had niet het idee dat de tuin anders erg toegankelijk was. In andere wijktuinen ben ik niet geweest

- Ik wandel veel en bezoek alle wijktuinen. Hoge waardering. Alleen door begroeiing (vaak zitten aan water).
- Ik was er i.v.m. schooltuinen: een goed project!
- Ik was op zoek naar tamme kastanjes maar die zijn er weinig in Zoetermeer. Verder zou ik het leuk vinden om een eetbaar bos te bezoeken met de kinderen in Zoetermeer.
- kom er niet vaak daar ik vlak bij het Noord Aa woon en derhalve daar ga wandelen.
- Kwam toevallig daar terecht. In wijk Seghwaert. Zag er netjes uit.
- Mooi groen, educatief, kan je jam kopen, verbindt de buurt.
- Mooi ingericht en genoeg faciliteit voor kinderen.
- Open voor iedereen en veel vrijwilligers. Verse onbespoten groente te koop.
- Park of een tuin heeft een gezonde en prettige uitstraling.
- Rustgevende omgeving. Variatie in groen. Betreft de natuurtuin in het Westerpark.
- Seghwaartseweg 25A. Eventueel mogelijk maken dat sproeien met de tuinslang kan gebeuren. Met de gieter is voor ouderen een zware belasting.
- W.A.-plantsoen, afwatering speelvelden aan Dunantstraat kent herplaatsing van weggehaalde dode planten.
- Wat ik waardeer is dat de kinderen van groep 5 naar de wijktuinen gaan en daar in contact komen met de gewassen, natuur en dieren. Deze schooltuinen zijn erg belangrijk.
- Weidemolen. Ik ben leerkracht en ga met mijn klas naar de schooltuinen. Zo leuk!
- Westerpark, paden beter schoonhouden van blad, vanwege gladheid.
- Wijk tuin bij de AH Noordhove, de voetpaden beter maken + veiliger maken.
- Wijk tuin de Leyens. Geweldige inzet van vrijwilligers. Gevarieerde opzet. Pluktuin is ook bijzonder mooi.
- Wijk tuin de Zoete aarde in de Leyens ziet er fantastisch uit. Een fijne sfeer en er is van alles te doen.
- Wijk tuin in de Leyens. Positief: door een zeer gevarieerd aanbod de tuin zo aantrekkelijk mogelijk te maken voor de wijkbewoners.
- Wijk tuinen zijn een "bindmiddel" van de wijk en omgeving.
- Zeer rustgevend en verzorgd.
- Zoete Aarde, leuke activiteiten in de tuin. Toegang voor iedereen jong en oud!
- Zoete Aarde.
- Zoete aarde: bijzonder veel activiteiten. Enthousiast team.
- Zoete Aarde: hulde voor alles wat daar wordt georganiseerd.
- Zowel de wijktuinen in de Leyens als in Seghwaert bezocht. Ze organiseren altijd leuke dingen.